



กรอบการใช้อยาสมนไพรทดแทน จังหวัดอุทัยธานี

ฟ้าทะลายโจร

ใช้ทดแทน

Antibiotic Amoxycillin

ข้อบ่งใช้

การใช้ยา

เจ็บคอ



ผู้ใหญ่ ครั้งละ 500 มิลลิกรัม - 2 กรัม

วันละ 3-4 ครั้ง หลังอาหาร

ใช้หวัดที่ไม่ได้ติดเชื้อ

และก่อนนอน

ระยะเวลา → ใช้ติดต่อกันไม่เกิน 3-5 วัน หากอาการไม่ดีขึ้นให้มาพบแพทย์

ข้อห้ามใช้

สตรีมีครรภ์และให้นมบุตร

ข้อควรระวัง

1. การใช้ยาติดต่อกันเป็นเวลานานอาจทำให้แขนขามีอาการชา/อ่อนแรง
2. ระวังการใช้ร่วมกับ anticoagulants และ antiplatelets
3. การใช้ร่วมกับยาลดความดันเลือดเพราะอาจเสริมฤทธิ์กันได้
4. การใช้ร่วมกับยาที่ metabolism ผ่านเอนไซม์ CYP 450 เนื่องจากฟ้าทะลายโจรมีฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์ CYP1A2, CYP 2C9 และ CYP3A4
5. อาจมีอาการปวดท้อง ท้องเดิน คลื่นไส้ เบื่ออาหาร วิงเวียน ใจสั่น และเกิดลมพิษ



ขมิ้นชัน

ใช้ทดแทน Simethicone, sodamint tab, mix-carminative



ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการแน่นจุกเสียด
ท้องอืด ท้องเฟ้อ

การใช้ยา

ผู้ใหญ่ ครั้งละ 500 มิลลิกรัม - 1 กรัม
วันละ 3-4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน

ระยะเวลา



ใช้ติดต่อกันไม่เกิน 7 วัน

ข้อควรระวัง

1. ระวังการใช้ในผู้ป่วยโรคหัวใจในถุงน้ำดี สตรีมีครรภ์ และเด็ก
2. ระวังการใช้ร่วมกับ anticoagulants และ antiplatelets
3. การใช้ร่วมกับยาที่ metabolism ผ่านเอนไซม์ CYP 450 เนื่องจากสาร curcumin ยับยั้ง CYP 3A4, CYP 1A2 แต่กระตุ้น CYP 2A6
4. การใช้ร่วมกับยารักษาโรคมะเร็งบางชนิด เช่น doxorubicin, chlormethine, cyclophosphamide และ camptothecin เนื่องจาก curcumin อาจมีผลต้านฤทธิ์ของยา

มะขามแขก

ใช้ทดแทน

Bisacodyl



ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการท้องผูก

การใช้ยา

ผู้ใหญ่ ครั้งละ 1-1.5 กรัม
ตามอาการก่อนนอน

ระยะเวลา



ใช้เมื่อมีอาการ หรือใช้ติดต่อกันไม่เกิน 7 วัน

ข้อห้ามใช้

1. ผู้ป่วยที่มีภาวะทางเดินอาหารอุดตัน (gastrointestinal obstruction) หรือปวดท้องโดยไม่ทราบสาเหตุ
2. สตรีมีครรภ์ (Pregnancy catX)

ข้อควรระวัง

1. เด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี หรือผู้ป่วย inflammatory bowel disease
2. การรับประทานยาในขนาดสูง อาจทำให้เกิดไตอักเสบ (nephritis)
3. ไม่ควรใช้ยาติดต่อกันเป็นเวลานาน เพราะจะทำให้ลำไส้ใหญ่ชินต่อยา ถ้าไม่ใช้ยาจะไม่ถ่าย
4. ระวังการรับประทานในสตรีมีครรภ์และให้นมบุตร
5. อาจมีอาการปวดมวนท้อง ผื่นคัน

เกาฉีดยา



ใช้ทดแทน

NSAIDs

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ
ลดการอักเสบของกล้ามเนื้อ
ข้อปัสสาวะ

การใช้ยา

ผู้ใหญ่ 500 มิลลิกรัม - 1 กรัม
วันละ 3 ครั้ง หลังอาหารทันที
ดื่มน้ำตามมากๆ

ระยะเวลา



รับประทานติดต่อกันไม่เกิน 7 วัน

ข้อควรระวัง

- การใช้กับผู้ป่วย peptic ulcer เนื่องจากมีกลไกการออกฤทธิ์เหมือนยาในกลุ่ม NSAIDs
- อาจทำให้ปวดท้อง ท้องผูก ปัสสาวะบ่อย คอแห้ง ใจสั่น

ยาเหลืองปิดสมุทร



ใช้ทดแทน

Loperamide

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการท้องเสียที่ไม่ได้
เกิดจากการติดเชื้อ หรือมีการ
ถ่ายท้องหลายครั้งติดต่อกัน

การใช้ยา

ผู้ใหญ่ ครั้งละ 1 กรัม ทุก 3 - 5 ชั่วโมง
เมื่อมีอาการ

ระยะเวลา



ใช้เมื่อมีอาการและไม่เกิน 1 วัน

ข้อควรระวัง

ใช้ไม่เกิน 1 วัน หากอาการไม่ดีขึ้นควรปรึกษาแพทย์

ยาธาตubrจข



ใช้ทดแทน

Mix Carminative

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ จุก
เสียด แน่นท้อง และอาการท้องเสีย
ที่มีลมในทางเดินลำไส้ร่วมด้วย

การใช้ยา

ผู้ใหญ่ ครั้งละ 1 กรัม วันละ 3 ครั้ง
ก่อนอาหาร หรือเมื่อมีอาการ

ระยะเวลา



สำหรับอาการท้องอืดท้องเฟ้อใช้ติดต่อกันไม่เกิน 7 วัน
สำหรับอาการท้องเสียใช้เมื่อมีอาการไม่เกิน 1 วัน

ข้อห้ามใช้



สตรีมีครรภ์
และผู้ที่มีไข้

ข้อควรระวัง



- การใช้ยาร่วมกับสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulants) และยาต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets)
- การใช้ยาต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ ไต เนื่องจากอาจเกิดการสะสมของการบูรและเกิดพิษได้

ยาผสมเพชรสังฆาต สูตร 2



ใช้ทดแทน

Draflon, siduol

ข้อบ่งใช้	การैया
รักษาริดสีดวงทวาร	ผู้ใหญ่ ครั้งละ 500 มิลลิกรัม-1 กรัม 3-4 ครั้งหลังอาหาร

ระยะเวลา → รับประทานติดต่อกัน 7 วัน แล้วติดตามอาการ

ข้อควรระวัง

อาจมีอาการ ท้องผูก ท้องเสีย ปวดศีรษะ ท้องอืดเฟ้อ คลื่นไส้ อาเจียน

ชาขงรางจืด



ข้อบ่งใช้	การैया
ถอนพิษผิดสำแดง พิษเบื่อเมา ถอนพิษอื่นๆ ถอนพิษไข้ แก้ร้อนใน	รับประทานครั้งละ 1 ซองเล็ก/วัน ชงน้ำร้อน 120 - 200 มิลลิลิตร วันละ 3 ครั้ง (1 ซองเล็กใช้ชงได้ 2-3 ครั้ง/วัน) ก่อนอาหารหรือเมื่อมีอาการ

ระยะเวลา → รับประทานติดต่อกันไม่เกิน 7 วัน และ ต้องนัดมาเจาะเลือดซ้ำ

ข้อควรระวัง

1. ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก เนื่องจากอาจบดบังอาการ
2. ผู้ป่วยเบาหวาน เพราะอาจเกิดภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ

ชาขงหญ้าดอกขาว



ใช้ทดแทน

Nortriptyline

ข้อบ่งใช้	การैया
ลดความอยากบุหรี	ผู้ใหญ่ ครั้งละ 1 ซองเล็ก/วัน ชงน้ำร้อน ประมาณ 120 - 200 มิลลิลิตร หลังอาหาร วันละ 3 - 4 ครั้ง (1 ซองเล็กใช้ชงได้ 2-3 ครั้ง/วัน)

ข้อควรระวัง

ผู้ป่วยโรคหัวใจ โรคไต

เนื่องจากยาหญ้าดอกขาวมีโพแทสเซียมสูง
อาจทำให้เกิดอาการปากแห้ง คอแห้ง

ระยะเวลา → รับประทานติดต่อกัน 14 วัน แล้วนัดมา
ดูอาการ ถ้าอาการดีขึ้นรับยาต่อเนื่องแล้ว
นัดมาดูอาการ 1 เดือนและ 2 เดือน



สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี
กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก